

Sideblikk eAvis Kundesenter Min side

 Innhold

Nyheter

Velkommen
thorage@gmail.com

Logg ut

Trafikk Fra retten Politilogg Norge og verden Arendalsuka Valg Aust-Agder rundt

Jakten på byggesyndere

De kjører rundt til byggeplassene i Aust-Agder og møter utenlandske arbeidere som jobber med livet som innsats.

AV: ARNE INGMAR EGGEN

PUBLISERT 14.06.2014 08:38

SIST OPPDATERT 14.06.2014 08:38

På dette taket observerte Vidar Larsen og Thor Åge Christiansen en arbeider uten sikring. Larsen velger å stanse arbeidene inntil alt er i orden. På tilbygget helt til venstre på bildet arbeider en annen entreprenør der alt var i orden. Landskapet bak huset er fotomanipulert for å unngå identifiserende detaljer. Foto: Erik Holand

Som regionalt verneombud for Fellesforbundet i Aust-Agder har han sett mange brudd på Arbeidsmiljøloven. Dette overgår likevel det meste.

Mens krykkje og lundefugl forsvinner fra stupbratte fuglefjell lenger nord i landet, er situasjonen på Sørlandet en ganske annen: Der balanserer

utenlandske arbeidere fortsatt i høyder der bare et feiltrinn kan få de mest fatale konsekvenser.

– Dette er dessverre hverdagen for oss som reiser rundt på byggeplassene her i Aust-Agder. Hvor er tilsynsmyndighetene som skal påse at folk ikke mister livet mens de restaurerer våre tak og bygger våre forskalingsmurer? spør Thor Åge Christiansen.

Ville Vesten

Hver morgen tar organisasjonsarbeideren i Fellesforbundet på seg cowboystøvle for å duellere mot en bransje som ofte blir beskyldt for å kun følge en lov: Det Ville Vestens ubønnhørlige lov. Vinn eller forsvinn ...

Agderposten har invitert seg selv med på en av rundene Vidar Larsen og Thor Åge Christiansen nesten daglig har på de mange byggeplassene i Aust-Agder. Vidar Larsen i kraft av sin rolle som regionalt verneombud i Fellesforbundet. Thor Åge Christiansen i kraft av at han er organisasjonsarbeider i det samme forbundet. Sammen er de dynamitt som slår like mye oppover som nedover. Når Vidar Larsen ikke er fornøyd med den jobben arbeidsgiverne gjør – for å sikre sine ansatte, tar han ikke fem flate øre for å anmelde arbeidsgiveren til Arbeidstilsynet.

Når Thor Åge Christiansen ikke er fornøyd med den jobben Arbeidstilsynet gjør – i kampen mot sosial dumping i Aust-Agder, tar heller ikke han fem flate øre. For å anmelde hele Arbeidstilsynet til politiet.

– Det burde vært et offentlig organ som jobber slik som oss, sier Thor Åge Christiansen.

PÅ JAKT: Fellesforbundet aksjonerter mot byggeplasser.

Regionalt verneombud Vidar Larsen.

Organisasjonssekretær Thor Åge Christiansen beskriver hvordan sikringen skal gjennomføres. Senere kommer arbeidernes sjef som lover å ordne opp i forholdene.

Vidar Larsen (til høyre) og Thor Åge Christiansen dokumenterer de manglende sikringstiltakene der forskalingsnekkerne jobber i opptil fire meters høyde.

– Hadde politi, toll, skatt og arbeidstilsyn jobbet tettere – i et slikt offentlig organ, ville langt flere tilfeller av sosial dumping vært avslørt, mener Thor Åge Christiansen.

Stor svart økonomi

I annen etasje på Fagforeningenes Hus på Tyholmen i Arendal legger Thor Åge Christiansen og Vidar Larsen sine planer. I dag vil de ta en inspeksjonsrunde rundt Arendal sentrum og fortsette videre til Saltrød og Eydehavn. Målet er klart: Å finne byggeplasser der norsk lov brytes til fordel for det som ofte er kortsiktig økonomisk gevinst. Samtidig er dette et forsøk på å stanse den svarte økonomien som ifølge tall fra OECD kan utgjøre så mye som 19 prosent av den samlede økonomien her i landet.

– Det blir mange skoler og sykehus, sier Thor Åge Christiansen tørt.

Første stopp på turen er den store parkeringsplassen i Barbu. Med vidt utsyn til både Tromøy og Hisøy.

– Dette er et nyttig virkemiddel i kampen mot livsfarlige arbeidsplasser, sier Vidar Larsen og finner frem et kamera. Med en stor telelinse.

– Oppstår det en diskusjon om arbeideren virkelig befant seg på taket eller på et stillas – uten sikring, kan ikke bildet lyve, legger han til.

Turen fortsetter. Etter bare noen minutter oppdager Vidar Larsen en mann som står på et hustak. Helt uten sikring. Av de 350 byggeplassbesøkene han hadde i fjor, beordret han stans på 159 av disse. Det har han i rollen som regionalt verneombud full rett til. Ofte rapporterer han det ulovlige forholdet til Arbeidstilsynet.

Hvor mange saker som blir fulgt opp, har han ingen oversikt over.

– Mitt inntrykk er at flere og flere saker følges opp. Jeg tror nok vi kan ta mye av æren for dette med den måten vi har dokumentert alle de ulovlige forholdene i byggebransjen, sier han.

Thor Åge Christiansen ser ingen grunn til å tegne et så positivt bilde av situasjonen:

– Men vi ser en endring i arbeidsmetodikken hos Arbeidstilsynet jeg håper skal føre til en forbedring, tilføyer han.

Mangler

Mannen som Vidar Larsen og Thor Åge Christiansen observerte på det usikrede taket har i mellomtiden kommet ned. Han snakker dårlig engelsk, men når Thor Åge Christiansen finner frem en brosjyre om stillaser, skjønner han poenget. Og at han ikke får bevege seg på taket før forsvarlig sikring er satt opp.

– Utenlandske arbeidere har 40 prosent større sjanse for å bli skadet på jobb enn norske arbeidere. Årsaken er etter min mening opplagt: Stiller de spørsmål om sikkerheten, finnes det fire millioner andre arbeidere som mer enn gjerne tar jobben deres, sier Thor Åge Christiansen.

Det lovpålagte id-kortet har litaueren som befant seg på taket heller ikke.

– Det er bestilt, forsikrer han.

Til Agderposten opplyser mannens arbeidsgiver at jobben på taket hadde startet samme dag. Dette var, ifølge arbeidsgiveren, årsaken til at sikringen ennå ikke var satt opp. Naboet hadde et annet firma

Slike forskalingsjern som stikker opp kan være dødsfeller.

ansvaret for. Vidar Larsen noterer i boken sin. Så lenge sikringstiltakene ikke er på plass, blir det en anmerkning. På ett år skriver han ut mellom 350 og 450 slike anmerkninger. Hver eneste anmerkning han skriver ut knytter seg direkte til folks liv og helse.

– I det fleste tilfellene går det greit. Folk følger stort sett opp det som blir påpekt, sier han.

Agderposten: – Hva skjer hvis de ulovlige forholdene ikke blir fulgt opp?

– Da sender jeg saken videre. Har bedriften et lovlig valgt verneombud, sender jeg saken dit. I noen tilfeller kan jeg også sende saken videre til Arbeidstilsynet.

Timelønna

Mens Vidar Larsen sjekker om HMS-regulere overholdes, sjekker Thor Åge Christiansen om alt rundt lønn, arbeidsavtaler og timelister er i orden. At arbeiderne får den fastsatte minstelønnen på 163,20, burde ifølge Christiansen være en selvfølge. Likeså at arbeiderne er sikret feriepenger og andre sosiale goder.

– Hvor mye jobber dere? spør han noen østeuropeiske arbeidere vi treffer på vår vei.

– Normalt.

– Hvilken timelønn har dere?

– 150 kroner.

– Hvor bor dere?

– Hjemme hos sjefen.

Thor Åge Christiansen virker ikke forbauset over svarene han får. De er han blitt vant til.

– Her innrømmer de jo sosial dumping – hvis det er sant det de forteller, sier han tørt.

På nesten hver byggeplass Vidar Larsen og Thor Åge Christiansen oppsøker i løpet av denne dagen avdekker de ulike former for lovbrudd. For hver gang det kuttet svinger – hva gjelder brudd på norsk lov og lønn, rammer dette den seriøse delen av bygningsbransjen.

– Det er ikke noe problem å legge inn et lavt anbud når man bare kan gi blaffen i krav om minstelønn og arbeidsmiljølovens krav om sikkerhet, sier Thor Åge Christiansen.

Han har knapt rukket å fullføre setningen før bremsene på bilen hogger i. For der, på nedsiden av veien, åpenbarer det tidligere nevnte fuglefjellet seg. I svimlende høyder. På smale stillaser uten sikring – fire meter over det harde betonggulvet, jobber tre utenlandske arbeidere med det som tilsynelatende skal bli en forskalingsmur.

– I have to stop this work, sier Vidar Larsen etter at alle de tre polske arbeidere er blitt samlet.

– Jeg er nødt til å anmelde dette til politiet, sier Thor Åge Christiansen.

I det samme parkerer det en bil ved byggeplassen. Ut kommer det en mann som presenterer seg som daglig leder.

– Dette var en glipp. Rekkverket fikser vi nå, forsikrer han.

– Normalt er vi gode på HMS, men på noen småjobber glipper vi dessverre fortsatt. Men vi prøver stadig å bli bedre, forsikrer han på Agderpostens spørsmål om slike arbeidsforhold er vanlig i hans firma.

Vidar Larsen og Thor Åge Christiansen setter seg i bilen. Og kjører videre. Når påleggene om å sikre arbeidernes sikkerhet først er gitt, tar han det som en selvfølge at arbeidsgiver etterkommer dette.

– Det er et paradoks at det er vi som må reise rundt og påpeke dette, sier Thor Åge Christiansen.

Redder velferdssamfunnet

Agderposten: – Hvorfor gjør du dette?

Christiansen: – Vi skal ha et menneskeverd som er OK her i landet. Det er selvfølgelig hyggelig at arbeidsgiverne tjener penger, men dette skal ikke gå på bekostning av helse og menneskeverd.

Agderposten: – Hva vil du si til de som hevder at lover og regler står i veien for at ting skal bli gjort her i samfunnet?

Christiansen: – Det er en grunn for at vi har slike lover og regler. I fjor døde det ni arbeidere på norske byggeplasser. Hvor mange tusen som ble skadet, vet vi ikke. Mange av disse blir bare transportert ut av landet uten at vi engang får høre om det. Slikt river i stykker velferdssamfunnet vårt. Vi kan ikke ha det sånn. Dette må få en slutt.

Turen fortsetter. Nå østover i kommunen. Her har du et narkoreir. Men de selger også sprit og røyk, forteller Thor Åge Christiansen og peker på et hus vi passerer. Samtidig forstår han at østeuropeerne som bor i huset prøver å skaffe seg en ekstraintekt gjennom salg av smuglervarer for å finansiere sine familier i hjemlandet.

– I flere østeuropeiske land er det rundt 20 prosent arbeidsledighet. De gjør alt for å tjene penger. Da er det ikke så rart at de ofte havner i klørne på useriøse entreprenører som lar ønske om kortsiktig profitt gå foran både sikkerhet og anstendig lønn, sier Thor Åge Christiansen.

– Nå har vi kjørt en hel dag rundt her i Arendal. Hvor er kontrollmyndighetene som skal påse at folk ikke bryter loven? spør Thor Åge Christiansen.

I det han stanser utenfor Agderposten, for å slippe av avisens journalist, blir han plutselig bønnhørt:

For der – tilsynelatende ut av det blå, dukker det plutselig opp en parkeringsvakt.

Klar for å skrive ut en bot ...

Facebook

Instagram

Twitter

Tips oss

Kundesenter

Agderposten AS

Min sideSjefredaktør: **Morten Rød**Adm. direktør: **Øyvind Klausen****Annonser**

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet.

© Agderposten AS

eAvis**Redaktørplakaten****Om Agderposten****PFU****Åpningstider:**

Sentralbord man-fre 08:00-16:00

Kundesenter man-fre 08:00-16:00

Annonse man-fre 08:30-16:00

Tlf: 37 00 37 00

tips@agderposten.no**Adresse:**

Østregate 5, 4836 Arendal

Postboks 8, 4801 Arendal

Org.nummer: 983 225 683 MVA

Til toppen ^